

CESKOSLOVENSKA
SOCIALISTICKA
REPUBLIKA
(19)

ORAD PRO VYNÁLEZY
A OBJEVY

POPIS VYNÁLEZU K AUTORSKÉMU OSVEDČENIU

241575
(11) (B1)

(51) Int. Cl.⁴
B 65 G 47/52

(22) Prihlásené 29 03 84
(21) (PV 2337-84)

(40) Zverejnené 22 08 85

(45) Vydané 15 09 87

(75)
Autor vynálezu

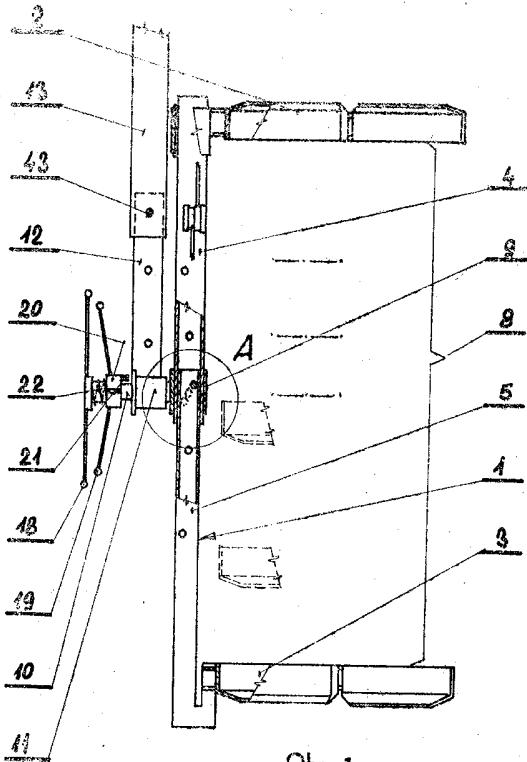
SUROVČÍK DUŠAN ing., HORNÁ STREDA

(54) Prevešiavacie a polohovacie zariadenie

1

Prevešiavacie a polohovacie zariadenie najmä pre medzioperačnú manipuláciu s bremenami valcovitého tvaru po ich konečnej povrchovej úprave, pozostávajúce z rámu, opatreného dvomi proti sebe posuvne usporiadanými čelusťami. Riešeným problémom je zjednodušenie manipulačných úkonov a tým aj zvýšenie produktivity práce a bezpečnosti pri práci, čo sa dosahuje tým, že rám (1) zariadenia je tvorený dvojicou do seba zasúvateľných nosných teleskopických tyčí (4, 5) a dvojicou takisto do seba zasúvateľných ovládacích teleskopických tyčí (6, 7), pričom nosné teleskopické tyče (4, 5) sú v strednej časti ich rozpätia (8) uložené v objímke (9) opatrenej horizontálnym čapom (10) uloženým v horizontálnom puzdre (11), na ktoré je pripojená zásuvná tyč (12) závesu (13) a na koncoch sú nosné teleskopické tyče (4, 5), opatrené čelusťami (2, 3) polkruhového prírubového tvaru s odsklopnými segmentmi (15), ktoré sú cez ich tahadlá (16) spojené s koncami dvojice ovládacích teleskopických tyčí (6, 7).

2

Obr. 1

Vynález sa týka prevešiavacieho a polohovacieho zariadenia, najmä pre medzioperačnú manipuláciu s bremenami valcovitého tvaru po ich konečnej povrchovej úprave, pozostávajúceho z rámu, opatreného dvomi proti sebe posuvne usporiadanými čelustami.

Okrem bežných známych čelustových manipulačných prostriedkov, ktorých nevýhodou je možnosť poškodenia povrchovej úpravy, ako aj samotného tenkostenného vonkajšieho plášťa valcovitých bremien ako sú elektrické ohrievače vody a pod. v záverečnej fáze ich výroby, je známe aj také prevešiavacie zariadenie, ktoré je konštruované so zreteľom na čo najšetrnejšie zaobchádzanie s takýmito bremenami. U takéhoto zariadenia sú čeluste vytvorené v podobe pojazdných konzol, uložených vo vedení na ráme a opatrených opernými kladkami. Tieto čeluste sú navzájom prepojené spoločným priamočiarym motorom. Popri svojich výhodách má uvedené riešenie aj nevýhodu v tom, že si vyžaduje prídavný zdroj energie, pričom prívod tejto energie zmenšuje aj manévrovaciu schopnosť zariadenia a tým aj okruh jeho možného využitia.

Uvedené nevýhody odstraňuje prevešiavacie a polohovacie zariadenie podľa vynálezu, ktorého podstata spočíva v tom, že rám tohto zariadenia je tvorený dvojicou do seba zasúvateľných nosných teleskopických tyčí a dvojicou takisto do seba zasúvateľných ovládacích teleskopických tyčí, pričom nosné teleskopické tyče sú v strednej časti ich rozpätia uložené v objímke, opatrenej horizontálnym čapom, uloženým v horizontálnom puzdre, na ktoré je pripojená zásuvná tyč závesu a na koncoch sú nosné teleskopické tyče, opatrené čelustami polkruhového prírubového tvaru s odklopnými segmentmi, ktoré sú cez ich tahadlá spojené s konkami dvojice ovládacích teleskopických tyčí.

Výhodou prevešiavacieho a polohovacieho zariadenia podľa vynálezu popri tom, že odstraňuje namáhavú fyzickú prácu s manipuláciou v medzioperačnej doprave, že pri manipulácii zabraňuje vzniku deformácií vplyvom uchytenia, že umožňuje skrátiť takt výrobnej linky a tým zvýšiť produktivitu práce v dôsledku rýchleho upínania a že umožňuje skrátiť vedľajšie časy v dôsledku rýchleho prestavovania pri prechode na iný typ manipulovaného bremena odlišný čo do dĺžky je aj to, že si nevyžaduje prídavný zdroj, ani prívod energie, v dôsledku čoho poskytuje aj širšie možnosti aplikácie pri pomerne nízkych realizačných nákladoch a umožňuje uchytenie manipulovaného bremena aj v podmienkach, kde je nedostatok priestoru.

Okrem toho je výhodné, keď horizontálny čap je na svojom voľnom konci opatrený dvojicou ovládacích kolies, z ktorých prvé ovládacie koleso je pevne spojené s koncom tohto čapu, zatiaľ čo druhé ovládacie ko-

leso, opatrené nábojom s aretačným kolíkom, je na čape uložené posuvne, pričom medzi nábojom druhého ovládacieho kolesa a prvým ovládacieim kolesom je tlačná pružina. V tomto prípade sa zjednodušujú obslužné úkony pri zmene uhlovej polohy bremena, čím sa zvyšuje aj stupeň bezpečnosti pri práci. Ďalej je výhodné, keď nosné teleskopické tyče ako aj objímka sú opatrené radmi navzájom osovo presadených otvorov, pričom objímka je okrem toho opatrená aspoň jedným ďalším otvorom pre prítlačnú skrutku. Tým sa umožní jednoduchý a nenáročným spôsobom prestavenie zariadenia pre iný, dĺžkovo odlišný typ valcového bremena. Tiež je výhodné, keď horná čelusť je k volnému koncu hornej nosnej teleskopickej tyče pripojená pomocou súvnej príchytky, spojenej pomocou tahadla s excentrovou pákou, upevnenou na nosnej teleskopickej tyči. Tým sa po uchopení bremena odstráni jeho axiálna vôľa. Konečne je výhodné aj to, keď tahadlá odklopných segmentov sú v miestach ich kľbových spojov s ovládacimi teleskopickými tyčami opatrené klopnými pákami s dosadacími plochami pre nastaviteľné dorazy. V tomto prípade sa po uchopení bremena odstráni aj jeho radiálna vôľa, takže bremeno možno bez rizika poškodenia otáčať do lubovoľnej polohy, vykonávať na ňom technologické úkony a prevážať ho.

Príklad vyhotovenia prevešiavacieho a polohovacieho zariadenia podľa vynálezu je znázornený na výkresoch, na ktorých obr. 1 predstavuje nárysny pohľad na zariadenie s čiastočnými rezmi, obr. 2 bokorysný pohľad, obr. 3 pôdorys zariadenia, obr. 4 detailný rez v mieste „A“ z obr. 1, obr. 5 detailný bokorysný pohľad v čiastočnom reze v mieste „B“ z obr. 2, obr. 6 detailný pôdorysný pohľad na usporiadanie tahadla odklopného segmentu.

Prevešiavacie a polohovacie zariadenie podľa vynálezu pozostáva z rámu 1, opatreného hornou čelusou 2 a proti nej usporiadanej dolnej čelustou 3. Rám 1 je tvorený hornou nosnou teleskopickou tyčou 4 a do nej zasúvateľnou dolnou nosnou teleskopickou tyčou 5 štvorcového prierezu, ďalej hornou ovládacom teleskopickou tyčou 6 a do nej zasúvateľnou dolnou ovládacom teleskopickou tyčou 7, takisto štvorcového prierezu. Uvedená dvojica nosných teleskopických tyčí 4, 5 je v strednej časti ich rozpätia 8 uložená v objímke 9, na ktorú je zvonku privarený horizontálny čap 10, uložený v horizontálnom puzdre 11. K nemu je v zvislosti radiálnom smere privarená zásuvná tyč 12 závesu 13. Horná čelusť 2 je posuvne pripojená k hornému volnému koncu hornej nosnej teleskopickej tyče 4 a dolná čelusť 3 je pevne spojená s dolným, kotyovite zahnutým koncom dolnej nosnej tyče 5. Obidve čeluste 2, 3 majú polkruhový prírubový tvar a na jednom ich konci je ku každej pomocou čapu 14 pripojený odklopný segment 15. Od-

klopné segmenty 15 sú cez ich tahadlo 16, opatrené nastavovacím skrutkovým spojom, spojené jednak s koncom hornej ovládacej teleskopickej tyče 6 a jednak s koncom dolnej ovládacej teleskopickej tyče 7. Obidve ovládacie teleskopické tyče 6, 7 sú v blízkosti ich koncov opatrené výškovo prestaviteľnými ovládacimi pákami 17. Horizontálny čap 10 je na svojom voľnom konci opatrený dvojicou ovládaciach kolies 18, 19, z ktorých prvé ovládacie koleso 18 je pevne spojené s koncom tohto čapu 10, zatiaľ čo druhé ovládacie koleso 19, opatrené nábojom 20 s aretačným kolíkom 21, je na horizontálnom čape 10 uložené posuvne. Medzi nábojom 20 druhého ovládacieho kolesa 19 a prvým ovládaciem kolesom 18 je umiestnená tlačná pružina 22. Horná nosná teleskopická tyč 4 je opatrená horným otvorom 23, stredným otvorom 24 a dolným otvorom 25, ktoré sú usporiadane v šikmom rade, to znamená, že sú navzájom osovo presadené. Podobne sú usporiadane aj horný otvor 26, stredný otvor 27 a dolný otvor 28 v dolnej nosnej teleskopickej tyči 5, ako aj horný otvor 29, stredný otvor 30 a dolný otvor 31 v objímke 9. Objímka 9 je okrem toho z opačnej strany čapu 10 opatrená dvomi ďalšími otvormi 32 pre prítlačné skrutky 33, ktoré vytvárajú pevný trecí spoj medzi hornou nosnou tyčou 4, dolnou nosnou tyčou 5 a objímkou 9. Horná čelust 2 je k voľnému koncu hornej nosnej teleskopickej tyče 4 pripojená pomocou suvnej príchytky 34, spojenej pomocou nastavovacieho tahadla 35 s excentrovou pákou 36, upevnenou v hornej časti hornej nosnej teleskopickej tyče 4. Tahadlá 16 od klopnych segmentov 15 sú v kľových spojoch 37 s ovládaciimi teleskopickimi tyčami

6, 7, opatrené klopnými dvojramennými pákami 38 s dosadacími plochami 39 pre nastaviteľné dorazy 40, upevnené na prípojných doskách 41 čelustí 2, 3. Čažná pružina 42 vytvára na páke 38 silový moment, ktorý stabilizuje odklopné segmenty 15 v obidvoch ich krajných polohách. Manipulačnú výšku zariadenia možno prestavovať zasúvaním zásuvnej tyče 12, opatrenej viacerými polohovacími otvormi 43, do závesu 13.

Obsluha prevešiavacieho a polohovacieho zariadenia podľa vynálezu je jednoduchá. Zariadenie sa na závese 13 priviedie zboku k valcovitému telesu. Zvláštnym zdvívacím ústrojenstvom, ktoré je na závese 13 namontované pre iné účely — preto nie je nakreslené — sa celé zariadenie pridvihne tak, aby dno valcovitého bremena dosadlo na dno dolnej čeluste 3. Potom sa pomocou excentrovanej páky 36 prisunie na dotyk s bremenom horná čelusť 2 a zároveň sa pomocou jednej z ovládaciach pák 17 uzatvoria aj odklopné segmenty 15, z ktorých dolný má voči dnu bremena nepatrnu vôľu. Bremeno uchopené v závese je takto pripravené k manipulácii. Aj sklápanie bremena do rôznych uhlových polôh pomocou dvojice ovládaciach kolies 18, 19 je jednoduché a kladie minimálne nároky na zručnosť obsluhy.

K tomu, aby sa záves podľa vynálezu mohol uplatniť na rozličných manipulačných pracoviskách, stačí upraviť len horizontálne puzdro 11, prípadne len jeho tú časť, na ktorej sú otvory pre aretačné kolíky 21. Rozmiestnenie týchto otvorov musí zodpovedať danému účelu použitia závesu.

P R E D M E T V Y N Á L E Z U

1. Prevešiavacie a polohovacie zariadenie najmä pre medzioperačnú manipuláciu s bremenami valcovitého tvaru po ich konečnej povrchovej úprave, pozostávajúce z rámu, opatreného dvomi proti sebe posuvne usporiadanými čelustami, vyznačujúce sa tým, že rám (1) zariadenia je tvorený dvojicou do seba zasúvateľných nosných teleskopických tyčí (4, 5) a dvojicou takisto do seba zasúvateľných ovládaciach teleskopických tyčí (6, 7), pričom nosné teleskopické tyče (4, 5) sú v strednej časti ich rozpätia (8) uložené v objímke (9), opatrené horizontálnym čapom (10), uloženým v horizontálnom puzdre (11), na ktoré je pripojená zásuvná tyč (12) závesu (13) a na koncoch sú nosné teleskopické tyče (4, 5), opatrené čelustami (2, 3) polkruhového prírubového tvaru s odklopnými segmentmi (15), ktoré sú cez ich tahadlá (16) spojené s koncami dvojice ovládaciach teleskopických tyčí (6, 7).

2. Prevešiavacie a polohovacie zariadenie podľa bodu 1, vyznačujúce sa tým, že hori-

zontálny čap (10) je na svojom voľnom konci opatrený dvojicou ovládaciach kolies (18, 19), z ktorých prvé ovládacie koleso (18) je pevne spojené s koncom tohto čapu (10), zatiaľ čo druhé ovládacie koleso (19), opatrené nábojom (20) s aretačným kolíkom (21), je na čape (10) uložené posuvne, pričom medzi nábojom (20) druhého ovládacieho kolesa (19) a prvým ovládaciem kolesom (18) je tlačná pružina (22).

3. Prevešiavacie a polohovacie zariadenie podľa bodu 1, vyznačujúce sa tým, že nosné teleskopické tyče (4, 5), ako aj objímka (9), sú opatrené radmi navzájom osovo presadených otvorov (23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31), pričom objímka (9) je okrem toho opatrená aspoň jedným ďalším otvorm (32) pre prítlačnú skrutku (33).

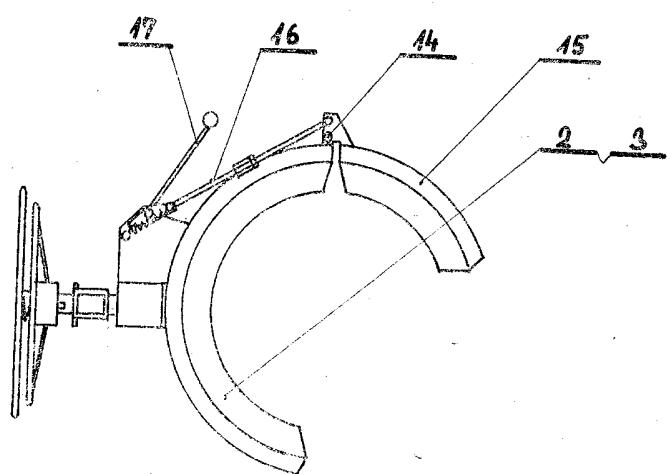
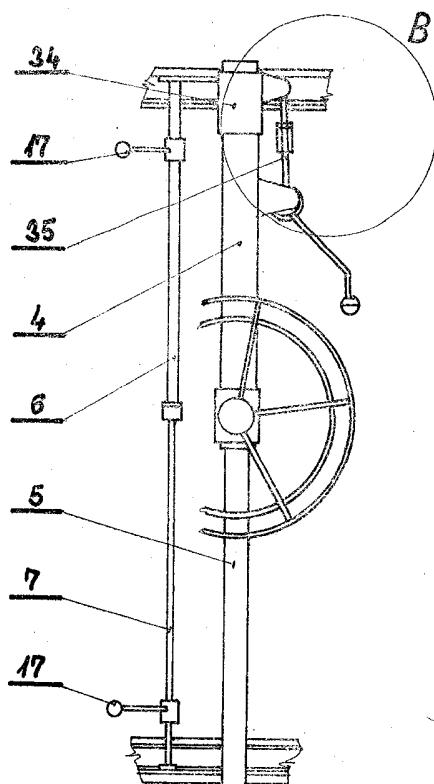
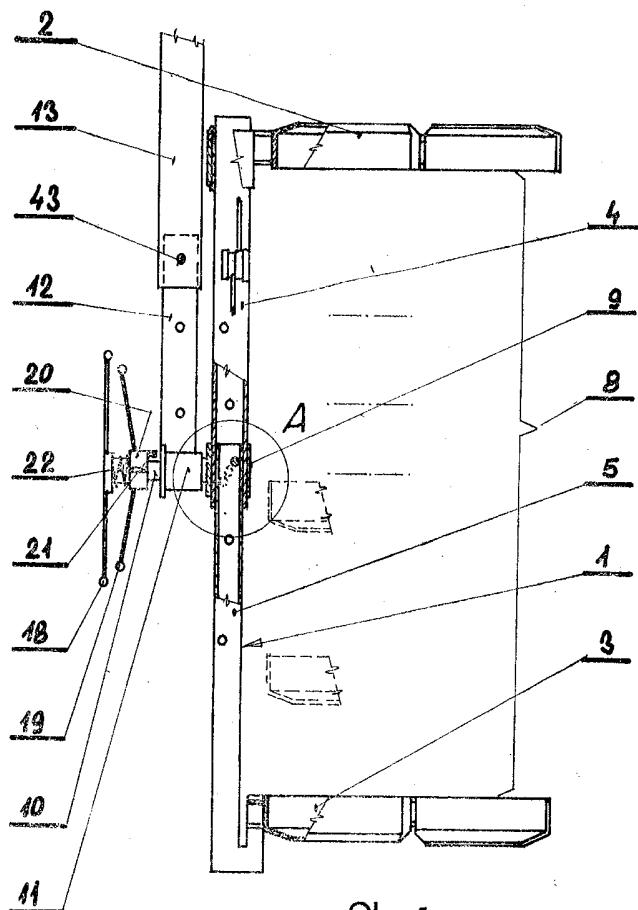
4. Prevešiavacie a polohovacie zariadenie podľa bodu 1, vyznačujúce sa tým, že horná čelust (2) je k voľnému koncu hornej nosnej teleskopickej tyče (4) pripojená pomocou suvnej príchytky (34), spojenej cez tahadlo (35) s excentrovou pákou (36), upev-

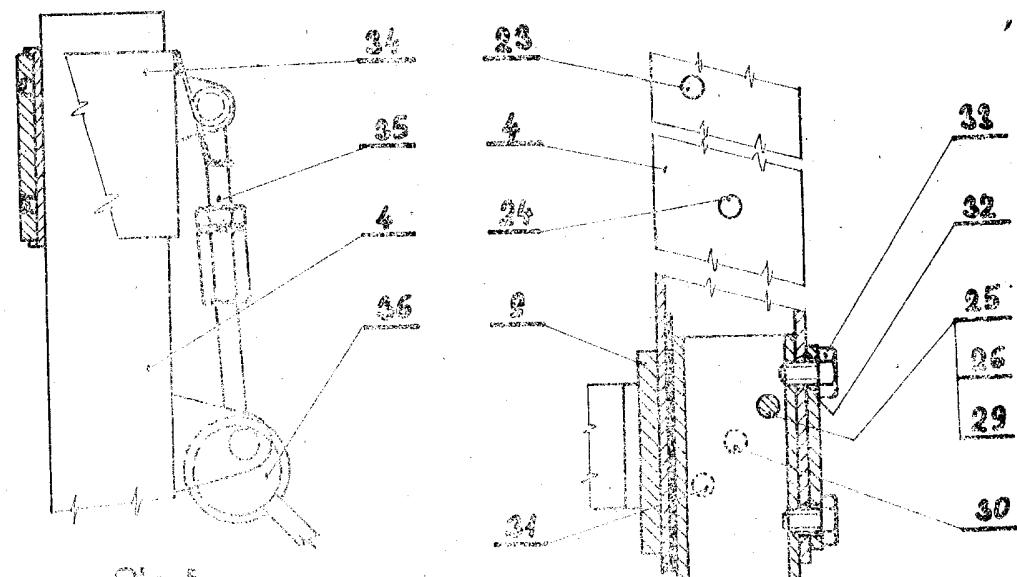
nénou na hornej nosnej teleskopickej tyči (4).

5. Prevešiavacie a polohovacie zariadenie podľa bodu 1, vyznačujúce sa tým, že tahadlá (16) odklopnych segmentov (15) sú v

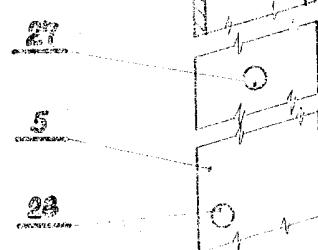
miestach ich kĺbových spojov (37) s ovládácimi teleskopickými tyčami (6, 7) opatrené klopnými pákami (38) s dosadacími plochami (39) pre nastaviteľné dorazy (40).

2 listy výkresov

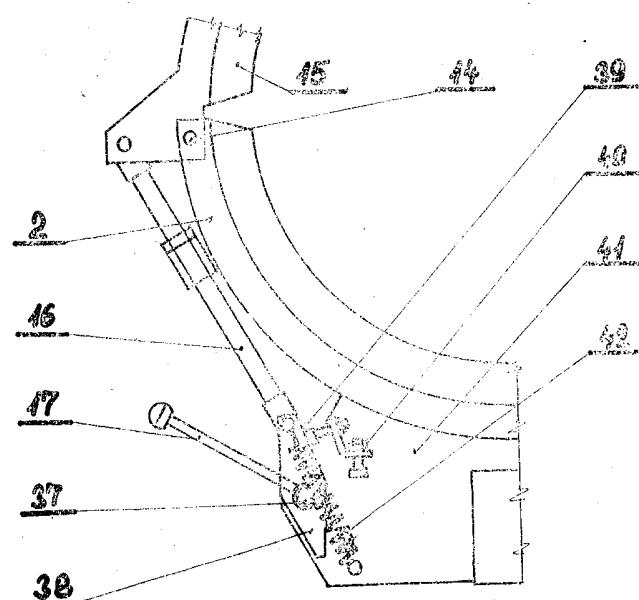

Obr. 5

Obr. 4

Obr. 6